

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001503

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-04-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стополянський Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Stopolyanskiy

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4354-226X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 20-05-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.003.159

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.43, 76.29.51, 76.29.53

Тема дисертації:

1. Особливості діагностики та клінічного перебігу туберкульозу центральної нервової системи при туберкульоз-асоційованому синдромі відновлення імунної системи у ВІЛінфікованих пацієнтів
2. Features of diagnosis and clinical course of tuberculosis of the central nervous system in tuberculosis-associated Immune reconstitution inflammatory syndrome in HIV-infected patients

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню особливостей клінічного перебігу та діагностики туберкульозу центральної нервової системи при туберкульоз-асоційованому синдромі відновлення імунної системи у ВІЛінфікованих пацієнтів. Матеріали дисертації є фрагментом науково-дослідної роботи Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця "Прогнозування розвитку захворюваності на туберкульоз в Україні у зв'язку з пандемією COVID-19", що фінансується МОЗ України (№ держреєстрації 0121U107800). Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що проблема синдрому відновлення імунної системи зокрема туберкульозу центральної нервової системи при туберкульоз-асоційованому синдромі відновлення імунної системи мало вивчена в Україні. В умовах швидкого поширення ВІЛ інфекції в Україні зростає

кількість хворих на ВІЛ яким показано призначення антиретровірусної терапії. Внаслідок переважно пізнього діагностування ВІЛ-інфекції в нашій країні антиретровірусна терапія призначається таким пацієнтам, які вже мають значний імунодефіцит і різні опортуністичні інфекції, насамперед туберкульоз. Мета дослідження – вивчення особливостей клініки і діагностики та прогнозування розвитку синдрому відновлення імунної системи у ВІЛінфікованих пацієнтів та прогнозування настання несприятливого наслідку лікування/летального наслідку при синдромі відновлення імунної системи у ВІЛ-інфікованих пацієнтів, який проявляється туберкульозом центральної нервової системи. Методи дослідження: клінічні, лабораторні, молекулярно-генетичні, бактеріологічні, імунологічні, морфологічні, статистичні. Об'єкти дослідження: Хворі, які знаходились на лікуванні у протитуберкульозних закладах, їх медична документація: картки стаціонарних хворих, картки амбулаторних хворих, дані лабораторних та інструментальних досліджень. Нами було проаналізовано більш, ніж 180 наукових публікацій, які були присвячені проблемам етіології, патогенезу, імунології, діагностики, лікування, профілактики та прогнозування туберкульозу центральної нервової системи при туберкульоз-асоційованому синдромі відновлення імунної системи у ВІЛ-інфікованих пацієнтів, і сформований огляд літератури. Сутність синдрому відновлення імунної системи полягає у виникненні, загостренні або рецидивуванні опортуністичних інфекцій зокрема і туберкульозу через певний час (3 місяці) після початку АРТ. СВІС характеризується переважно гострим перебігом, загальним і локальним запальним синдромом. Виділяють два типи СВІС – парадоксальний і демаскуючий. При парадоксальному СВІС спостерігається загострення симптомів існуючої опортуністичної інфекції, а при демаскуючому СВІС проявляється опортуністична інфекція, яка раніше не була діагностована. В силу свої клінічних особливостей перебігу окремо виділяють туберкульоз асоційований синдром відновлення імунної системи з ураженням ЦНС. Основні фактори ризику СВІС це виражена імуносупресія, поширені опортуністичні інфекції, наявні у пацієнта перед початком АРТ-терапії.

2. The dissertation is devoted to the study of the features of the clinical course and diagnosis of tuberculosis of the central nervous system in tuberculosis-associated Immune reconstitution inflammatory syndrome in HIV-infected patients. The materials of the dissertation are a fragment of the research work of the National Medical University named after O.O. Bogomolets "Forecasting the development of the incidence of tuberculosis in Ukraine in connection with the COVID-19 pandemic", financed by the Ministry of Health of Ukraine (state registration number 0121U107800). The relevance of the research topic is due to the fact that the problem of Immune reconstitution inflammatory syndrome, in particular central nervous system tuberculosis in tuberculosis-associated immune system restoration syndrome, has been poorly studied in Ukraine. Due to the rapid spread of HIV infection in Ukraine, the number of HIV patients prescribed antiretroviral therapy is increasing. As a result of mostly late diagnosis of HIV infection in our country, antiretroviral therapy is prescribed to such patients who already have a significant immunodeficiency and various opportunistic infections, primarily tuberculosis. The purpose of the study is to study the clinical and diagnostic features and predict the development of Immune reconstitution inflammatory syndrome in HIV-infected patients and predict the occurrence of an adverse effect of treatment/lethal in the case of immune system recovery syndrome in HIV-infected patients, which is manifested by central nervous system tuberculosis. Research methods: clinical, laboratory, molecular genetic, bacteriological, immunological, morphological, statistical. Research objects: Patients who were treated in anti-tuberculosis institutions, their medical documentation: cards of inpatients, cards of outpatients, data of laboratory and instrumental studies. We analyzed more than 180 scientific publications, which were devoted to the problems of etiology, pathogenesis, immunology, diagnosis, treatment, prevention and prognosis of tuberculosis of the central nervous system in tuberculosis-associated Immune reconstitution inflammatory syndrome in HIV-infected patients, and formed a literature review. The essence of the Immune reconstitution inflammatory syndrome is the emergence, exacerbation or recurrence of opportunistic infections, particularly tuberculosis, after a certain time (3 months) after the start of ART. IRIS is mainly characterized by an acute course, general and local inflammatory syndrome. There are two types of SVIS – paradoxical and unmasking. Paradoxical IRIS is an exacerbation of the symptoms of an existing opportunistic infection, and unmasking IRIS is an opportunistic infection that was not previously diagnosed. Due to the clinical features of the course, tuberculosis associated Immune reconstitution

inflammatory syndrome with damage to the central nervous system is separately distinguished. The main risk factors for IRIS are pronounced immunosuppression, common opportunistic infections present in the patient before starting ART therapy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Stopolyansky O.V. Predicting the Risk of Tuberculosis-Associated Immune Reconstitution Inflammatory Syndrome (TB-IRIS) in HIV-Infected Patients with CNS Tuberculosis. *Туберкульоз. Легеневі хвороби. ВІЛ-інфекція.* – 2023. – № 3 (54). – С. 50-53. DOI: <https://doi.org/10.30978/TB-2023-3-50>
- Petrenko V.I., Stopolyansky O.V., Bondarenko Ya.V., Galan I.O., Potaychuk V.I., Kravchenko V.V., Kartashova S.V., Stopolyanska L.V. Risk factors for lethal outcome in tuberculosis associated immune reconstitution inflammatory syndrome with tuberculous lesions of the central nervous system // *Туберкульоз. Легеневі хвороби. ВІЛ-інфекція.* – 2021. – № 2 (45). – С. 15-19. DOI: <http://doi.org/10.30978/TB2021-2-15>
- Петренко В.І., Стополянський О.В., Бондаренко Я.В., Галан І.О., Кравченко В.В., Карташова С.В., Стополянська Л.В. Туберкульоз-асоційований синдром відновлення імунної системи у ВІЛ-інфікованих пацієнтів: сучасний стан проблеми // *Туберкульоз. Легеневі хвороби. ВІЛ-інфекція.* – 2021. – № 1 (44). – С. 87-94. DOI: <https://doi.org/10.30978/TB2021-1-87>.
- В.І. Петренко, О.В. Панасюк, Г.В. Радиш, С.М. Антоняк, О.Б. Голуб, Л.І. Гетьман, А.С. Євдокимов, Л.А. Коломійчук, Я.В. Лопатіна, Л.С. Ничипоренко, Т.В. Супруненко, О.В. Стополянський. Залишкові зміни після вилікування мультирезистентного туберкульозу і туберкульозу із розширеною резистентністю у ВІЛ-позитивних осіб. // *Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ інфекція.* – No 4. – (39) – 2019. – С 15 – 23. DOI: <http://doi.org/10.30978/TB2019-4-15>
- van der Werf, M. J., Chechulin, Y., Yegorova, O. B., Marcinuk, T., Stopolyanskiy, A., Voloschuk, V., Zlobinec, M., Vassall, A., Veen, J., Hasker, E., Turchenko, L. V. Health care seeking behaviour for tuberculosis symptoms in Kiev City, Ukraine. *The International Journal of Tuberculosis and Lung Disease*, Volume 10, Number 4, April 2006, pp. 390-395(6)

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U107800

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Василь Іванович

2. Vasyl I. Petrenko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.26

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грищук Леонід Андрійович

2. Leonid A. Hryshchuk

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.26

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бутов Дмитро Олександрович

2. Dmytro O. Butov

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.26

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8792-901X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кужко Михайло Михайлович

2. Mykhajlo M. Kuzhko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.26

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011964

Місцезнаходження: вул. Миколи Амосова, буд. 10, Київ, 03038, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубовська Ольга Анатоліївна

2. Olga A. Golubovska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3455-8718

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Степаненко Віктор Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Степаненко Віктор Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна